EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2021.4.21.
COM(2021) 195 final

2021/0101 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

az Európai Unió által a hivatalosan támogatott exporthitelekről szóló megállapodás és a polgári légi járművekhez nyújtott exporthitelekről szóló ágazati megállapodás (ASU) részes felei által az Egyesült Királyságnak az exporthitel-megállapodás és az ASU részes felévé válására vonatkozó kérésével kapcsolatban lefolytatott írásbeli eljárás keretében képviselendő álláspontokról

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT TÁRGYA

E javaslat tárgya a hivatalosan támogatott exporthitelekről szóló megállapodás (a továbbiakban: exporthitel-megállapodás) részes felei és a polgári légi járművekhez nyújtott exporthitelekről szóló ágazati megállapodás (a továbbiakban: légijármű-ágazati megállapodás, ASU) részes felei által Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságának (a továbbiakban: Egyesült Királyság) az exporthitel-megállapodás és az ASU részes felévé válására vonatkozó kérésével kapcsolatban lefolytatott írásbeli eljárás keretében az Unió által képviselendő álláspont meghatározásáról szóló határozat.

2. A JAVASLAT HÁTTERE

2.1. Az exporthitel-megállapodás és a légijármű-ágazati megállapodás

Az exporthitel-megállapodás egy informális megállapodás, melynek célja, hogy keretet biztosítson a hivatalosan támogatott exporthitelek szabályszerű alkalmazásához. A gyakorlatban ez egyenlő versenyfeltételek megteremtését (azaz annak biztosítását, hogy a verseny alapját az exportált termékek és szolgáltatások ára és minősége képezze, ne pedig a biztosított pénzügyi feltételek), valamint az arra való törekvést jelenti, hogy megszüntessék a hivatalosan támogatott exporthitelekkel (a továbbiakban: hivatalos támogatás) összefüggő támogatásokat és kereskedelmi torzulásokat. Az exporthitel-megállapodás 1978 áprilisában, határozatlan időtartamra lépett hatályba.

A légijármű-ágazati megállapodás az exporthitel-megállapodás III. mellékletét képezi, és célja, hogy a 4. cikkének a) pontjában meghatározottak szerint a légi járművek értékesítésével és bérlésével, valamint a kapcsolódó árukkal és szolgáltatásokkal kapcsolatos hivatalosan támogatott exporthitelek kiszámítható, következetes és átlátható alkalmazásához keretet nyújtson. Ily módon az ASU is arra törekszik, hogy egyenlő versenyfeltételeket teremtsen a légi járművek exportja számára, és hogy megszüntesse a hivatalosan támogatott exporthitelekkel kapcsolatos támogatásokat és kereskedelmi torzulásokat. A légijármű-ágazati megállapodás 2011. február 1-jén lépett hatályba.

Az exporthitel-megállapodás, ideértve a légijármű-ágazati megállapodást is, igazgatási szempontból az OECD részéhez tartozik, és azt az OECD exporthitel-titkársága támogatja. Mindazonáltal sem az exporthitel-megállapodás, sem a légijármű-ágazati megállapodás nem az OECD aktusa[1].

Az Európai Unió – nem pedig a tagállamok – részes fele mind az exporthitel-megállapodásnak, mind pedig a légijármű-ágazati megállapodásnak, és mindkettőt a 2011. november 16-i 1233/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet[2] ültette át a közösségi jogba. Ezért az exporthitel-megállapodás és a légijármű-ágazati megállapodás az uniós jog értelmében jogilag kötelező erejű.

2.2. Az exporthitel-megállapodás és az ASU részes felei

Az exporthitel-megállapodásnak jelenleg tíz részes fele van (a továbbiakban: az exporthitel-megállapodás részes felei): az Amerikai Egyesült Államok, Ausztrália, Dél-Korea, az Európai Unió, Japán, Kanada, Norvégia, Svájc, Törökország és Új-Zéland.

---

[1] Az OECD-egyezmény 5. cikkében meghatározottak szerint.

[2] Az Európai Parlament és a Tanács 1233/2011/EU rendelete (2011. november 16.) a hivatalosan támogatott exporthitelek terén bizonyos iránymutatások alkalmazásáról, valamint a 2001/76/EK és a 2001/77/EK tanácsi határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 326., 2011.12.8., 45. o.).

A légijármű-ágazati megállapodásnak tíz részes fele van (a továbbiakban: az ASU részes felei), és ezek nagyrészt megegyeznek az exporthitel-megállapodás részes feleivel. Az egyetlen különbség az, hogy Brazília az ASU részes fele (de nem részes fele az exporthitel-megállapodásnak), míg Törökország nem vesz részt az ASU-ban (de az exporthitel-megállapodásnak részes fele).

Az exporthitel-megállapodás és az ASU részes felei konszenzussal hozzák döntéseiket az exporthitel-megállapodás vagy az ASU módosításairól.

Az exporthitel-megállapodás 3. cikke szerint a „megállapodás jelenlegi részes felei más OECD-tagokat, illetve OECD-tagsággal nem rendelkező országokat is felhívhatnak arra, hogy a megállapodás részes feleivé váljanak". A nem részes felek az ASU I. függelékében meghatározott eljárásoknak megfelelően válhatnak az ASU részes felévé.

Az Uniót az Európai Bizottság képviseli az exporthitel-megállapodás és az ASU részes feleinek ülésein, valamint mindkét megállapodás feleinek írásbeli döntéshozatali eljárásaiban.

2.3. Az exporthitel-megállapodás és az ASU részes feleinek tervezett jogi aktusa

A tervezett jogi aktus értelmében az Egyesült Királyság az exporthitel-megállapodás és az ASU részes felévé válik, miután kérte, hogy mind az exporthitel-megállapodásban, mind az ASU-ban részes féllé váljon.

Az EU-ból való kilépés következtében az Egyesült Királyság már nem képviselteti magát az exporthitel-megállapodásban és az ASU-ban. Az Egyesült Királyság 2021. január 28-i levelében kérte, hogy az érintett felek hivatalosan járuljanak hozzá ahhoz, hogy az Egyesült Királyság mindkét eszköz részes felévé váljon. Az exporthitel-megállapodás elnöke és az ASU részes felei január 29-én köröztették az Egyesült Királyság kérelmeit, és a jelenlegi felek hivatalos válaszadására 2021. március 31-i határidőt tűztek ki. Az elnök 2021. február 11-i üzenetében 2021. május végéig meghosszabbította a határidőt.

Az Egyesült Királyságnak az exporthitel-megállapodásban és az ASU-ban való részvétele megerősítéséhez módosítani kell az exporthitel-megállapodás 3. cikkét és az ASU 3. cikkét, azaz az érintett feleket felsoroló rendelkezéseket.

A fentiek fényében helyénvaló meghatározni a megállapodással létrehozott szervben az Unió által képviselendő álláspontot, mivel a határozat kötelező érvényű lesz az Unióra nézve, és hatással lesz az uniós jogra az 1233/2011/EU rendelet 1. cikke értelmében, amely kimondja, hogy a „hivatalosan támogatott exporthitelekről szóló megállapodás (a továbbiakban: az exporthitel-megállapodás) iránymutatásait az Unióban alkalmazni kell. A megállapodás szövegét csatolták e rendelethez."

3. AZ UNIÓ ÁLTAL KÉPVISELENDŐ ÁLLÁSPONT

A tervezett jogi aktusok lehetővé tennék az Egyesült Királyság számára, hogy az exporthitel-megállapodás és az ASU részes felévé váljon.

Az elnök 2021. január 29-i üzenete a következőket tartalmazza: „Az Egyesült Királyság az első olyan országok egyike volt, amelyek az 1970-es években részt vettek a hivatalosan támogatott exporthitelekre vonatkozó pénzügyi szabályok kidolgozásában, és azóta jelentős volumenben nyújtott exporthiteleket mind általában, mind pedig a légi járművek területén. Jelenleg is aktív tagja az exporthitelekkel és hitelgaranciákkal foglalkozó munkacsoportnak. Következésképpen logikus lenne és kölcsönös előnyökkel járna, ha az Egyesült Királyság továbbra is részes fél maradna. Ezért remélem, hogy a felek támogatni fogják ezt a kérést." Az exporthitel-megállapodás valamennyi részes fele és az ASU részes felei várhatóan támogatni fogják az Egyesült Királyság kérelmeit.

Az Uniónak érdekében áll, hogy az Egyesült Királyság mind az exporthitel-megállapodásban, mind az ASU-ban részt vegyen. Mindkét eszköz a saját alkalmazási területén keretet biztosít a hivatalosan támogatott exporthitelek szabályszerű és átlátható alkalmazásához, és mindkettőnek célja, hogy egyenlő versenyfeltételeket teremtsen a hivatalosan támogatott exporthitelekkel kapcsolatban. Az elmúlt években az Egyesült Királyság egyre aktívabbá vált a hivatalos támogatás terén. 2018-ban az Egyesült Királyság Exportfinanszírozási Hivatala (UKEF, az Egyesült Királyság kormányának exporthitel-támogatási osztálya) kevesebb mint 2 milliárd EUR összegű hivatalos támogatást nyújtott. Ez az összeg 2019-ben már megközelítőleg 5,5 milliárd EUR-t tett ki. Az exporthitel-megállapodás és az ASU részes feleként az Egyesült Királyságnak követnie kell azok szabályait.

Ezen túlmenően, konkrétan a légijármű-ágazati megállapodás tekintetében fontos szem előtt tartani, hogy az Egyesült Királyság továbbra is részesedéssel rendelkezik az Airbusban. A légijármű-gyártási ágazatban a hivatalos exporthitelek szabályozásához ezért az uniós tagállamoknak és az Egyesült Királyságnak közös érdeke fűződik.

Tekintettel arra, hogy a tervezett határozat célja, hogy egyenlő versenyfeltételeket biztosítson az exportra termelő uniós vállalkozások számára, valamint hogy kellően figyelembe vegye egyes konkrét gazdasági érdekeknek az EU és az Egyesült Királyság közötti összehangolását a légijármű-gyártási ágazatban, az Unió nevében képviselendő álláspontnak azon az egyetértésen kell alapulnia, hogy az Egyesült Királyság az exporthitel-megállapodás és a légijármű-ágazati megállapodás részes felévé váljon.

4. JOGALAP

3.1. Eljárási jogalap

3.1.1. Általános elvek

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 218. cikkének (9) bekezdése határozatok elfogadásáról rendelkezik „a megállapodásokkal létrehozott szervekben az Unió által képviselendő álláspontok kialakítására vonatkozóan, amennyiben az ilyen szervnek joghatással bíró jogi aktust kell elfogadnia, kivéve a megállapodás intézményi kereteit kiegészítő vagy módosító jogi aktusokat”.

A „joghatással bíró jogi aktus” fogalmába beletartoznak a nemzetközi jognak a kérdéses szervet szabályozó szabályai szerint joghatással bíró jogi aktusok. Ezenfelül a fogalom magában foglalja azokat az eszközöket is, melyek a nemzetközi jog szerint ugyan nem bírnak kötelező erővel, de „meghatározó módon befolyásolják az uniós jogalkotó által […] elfogadott szabályozás tartalmát”[3].

3.1.2. A jelen esetre történő alkalmazás

Az exporthitel-megállapodás és az ASU részes felei által elfogadandó két jogi aktus (amelyek tárgya az Egyesült Királyság által az exporthitel-megállapodáshoz és az ASU-hoz való csatlakozás érdekében benyújtott kérelem elbírálása) joghatással bíró jogi aktus. A tervezett jogi aktusoknak jogi hatásai vannak a hivatalosan támogatott exporthitelek terén bizonyos iránymutatások alkalmazásáról, valamint a 2001/76/EK és a 2001/77/EK tanácsi határozat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2011. november 16-i 1233/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 1. cikke értelmében, amely kimondja, hogy a „hivatalosan támogatott exporthitelekről szóló megállapodás (a továbbiakban: az exporthitel-megállapodás)

[3] A Bíróság 2014. október 7-i ítélete, Németország kontra Tanács, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61–64. pont.

iránymutatásait az Unióban alkalmazni kell. A megállapodás szövegét csatolták e rendelethez.”

Ezért a javasolt határozat eljárási jogalapja az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése.

3.2. Anyagi jogalap

3.2.1. Általános elvek

Az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése szerinti határozat anyagi jogalapja elsősorban azon tervezett jogi aktus célkitűzésétől és tartalmától függ, amellyel kapcsolatban az Unió által képviselendő álláspont meghatározásra kerül.

3.2.2. A jelen esetre történő alkalmazás

A tervezett jogi aktusok elsődleges célkitűzése és tartalma a közös kereskedelempolitikával kapcsolatos. Ezért a javasolt határozat anyagi jogalapja a 207. cikk.

3.3. Következtetés

A javasolt határozat jogalapja az EUMSZ 207. cikke (4) bekezdésének első albekezdése, összefüggésben az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdésével.

5. A TERVEZETT JOGI AKTUS KIHIRDETÉSE

Mivel az exporthitel-megállapodás és az ASU részes feleinek jogi aktusa módosítani fogja az exporthitel-megállapodást és a légijármű-ágazati megállapodást, elfogadásukat követően helyénvaló kihirdetni azokat az Európai Unió Hivatalos Lapjában.

2021/0101 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

az Európai Unió által a hivatalosan támogatott exporthitelekről szóló megállapodás és a polgári légi járművekhez nyújtott exporthitelekről szóló ágazati megállapodás (ASU) részes felei által az Egyesült Királyságnak az exporthitel-megállapodás és az ASU részes felévé válására vonatkozó kérésével kapcsolatban lefolytatott írásbeli eljárás keretében képviselendő álláspontokról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 207. cikke (4) bekezdésének első albekezdésére, összefüggésben 218. cikke (9) bekezdésével,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

mivel:

(1) A hivatalosan támogatott exporthitelekről szóló megállapodásban (a továbbiakban: exporthitel-megállapodás) foglalt iránymutatást az 1233/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet[4] átültette az uniós jogba, és ezáltal jogilag kötelező érvényűvé tette az Unióban.[5]

(2) Az exporthitel-megállapodás részes felei az Amerikai Egyesült Államok, Ausztrália, Dél-Korea, az Európai Unió, Japán, Kanada, Norvégia, Svájc, Törökország és Új-Zéland.

(3) A polgári légi járművekhez nyújtott exporthitelekről szóló ágazati megállapodás (a továbbiakban: légijármű-ágazati megállapodás, ASU), amely az exporthitel-megállapodás III. mellékletében található, az ASU 2. cikkével összhangban az exporthitel-megállapodás szerves részét képezi. Ily módon az ASU-t az 1233/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet[6] átültette az uniós jogba, és így az jogilag kötelező érvényűvé vált az Unióban.[7]

(4) Az ASU részes felei az Amerikai Egyesült Államok, Ausztrália, Brazília, Dél-Korea, az Európai Unió, Japán, Kanada, Norvégia, Svájc és Új-Zéland.

(5) Mind az exporthitel-megállapodás, mind a légijármű-ágazati megállapodás a saját alkalmazási területén keretet biztosít a hivatalosan támogatott exporthitelek szabályszerű és átlátható alkalmazásához. Mindkét megállapodás egyenlő feltételeket kíván kialakítani a hivatalosan támogatott exporthitelek területén azzal a céllal, hogy a

[4] Az Európai Parlament és a Tanács 1233/2011/EU rendelete (2011. november 16.) a hivatalosan támogatott exporthitelek terén bizonyos iránymutatások alkalmazásáról, valamint a 2001/76/EK és a 2001/77/EK tanácsi határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 326., 2011.12.8., 45. o.).

[5] Az OECD-megállapodás előző verzióit korábban tanácsi határozatok ültették át az uniós jogba.

[6] Az Európai Parlament és a Tanács 1233/2011/EU rendelete (2011. november 16.) a hivatalosan támogatott exporthitelek terén bizonyos iránymutatások alkalmazásáról, valamint a 2001/76/EK és a 2001/77/EK tanácsi határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 326., 2011.12.8., 45. o.).

[7] Az OECD-megállapodás előző verzióit korábban tanácsi határozatok ültették át az uniós jogba.

hivatalos támogatások pénzügyi feltételei közötti verseny helyett az exportált áruk és szolgáltatások minőségén és árán alapuló versenyt ösztönözze az exportőrök körében.

(6) Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága (a továbbiakban: Egyesült Királyság) 2020. január 31-i hatállyal kilépett az Unióból. [8]

(7) Az exporthitel-megállapodás 3. cikke szerint a „megállapodás jelenlegi részes felei más OECD-tagokat, illetve OECD-tagsággal nem rendelkező országokat is felhívhatnak arra, hogy a megállapodás részes feleivé váljanak”. Az ASU nem részes felei az ASU I. függelékében meghatározott eljárásoknak megfelelően válhatnak az ASU részes felévé.

(8) Az Egyesült Királyság 2021. január 28-i levelében kérte, hogy a exporthitel-megállapodás és a légijármű-ágazati megállapodás részes felei járuljanak hozzá ahhoz, hogy az Egyesült Királyság a két megállapodás részes felévé váljon. Az exporthitel-megállapodás és az ASU részes felei írásbeli eljárás keretében döntenek e kérelmekről.

(9) Helyénvaló meghatározni az exporthitel-megállapodás részes felei előtt az Unió nevében képviselendő álláspontot és a légi járművekre vonatkozó ágazati megállapodás részes felei előtt az Unió nevében képviselendő álláspontot, mivel az exporthitel-megállapodás és az ASU részes feleinek határozatai az 1233/2011/EU rendelet 2. cikke értelmében kötelező érvényűek lesznek az Unióra nézve,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

Az Egyesült Királyság által a hivatalosan támogatott exporthitelekről szóló megállapodás részes felévé válás érdekében benyújtott kérelemmel kapcsolatban a megállapodás részes felei által lefolytatott írásbeli eljárásban az Unió által képviselendő álláspont a kérelem támogatása.

1a. cikk

Az Egyesült Királyság által a polgári légi járművekhez nyújtott exporthitelekről szóló ágazati megállapodás részes felévé válás érdekében benyújtott kérelemmel kapcsolatban az ágazati megállapodás részes felei által lefolytatott írásbeli eljárásban az Unió által képviselendő álláspont a kérelem támogatása.

2. cikk

Ennek a határozatnak a Bizottság a címzettje.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

a Tanács részéről
az elnök

[8] A Tanács (EU) 2020/135 határozata (2020. január 30.) a Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságának az Európai Unióból és az Európai Atomenergia-közösségből történő kilépéséről szóló megállapodás megkötéséről (HL L 29., 2020.1.31., 1. o.).